

Tartu linna näide elurikkuse toetamisest koduaedades

Mirjam Vösaste
Linnalooduse koordinaator
Tartu Linnavalitsus

TARTU

15.05.2025

Tartu ROHEring ehk urbanLIFEcircles

- LIFE projekt
- 5 aastat, 2022 – 2027
- **Eesti:** Tartu linn (juhtpartner), Tartu Ülikool, TalTech, KINO MTÜ, Rohetiiger SA
- **Läti:** Riia linn, Läti Looduse Fond
- **Taani:** Aarhusi omavalitsus

Projekti suured eesmärgid

- Hea elukeskkonna loomine kõigile
- Elurikkuse toetamine linnas
- Omavahel ühendatud rohealade võrgustiku loomine
- Kliimamuutustest tuleneva mõju leevendamine
- Teadlikkuse tõstmine linnaloodusest
 - Mõtteviisi muutus – milline peab üks linna roheala olema ja mida meile pakkuma?

Foto: Mana Kaasik

Tartu ROHEring video

Koduaedade elurikkuse toetus

Koduaedade elurikkuse toetus

- Eesmärk on aiapidamise toetamine läbi liigirikkuse mitmekesistamise
- Pöörame tähelepanu igaühe looduskaitse tähtsusele
- Kandideerijal ei ole vaja eelteadmisi või oskusi aia kujundamises
- Euroopas ainulaadne – just koduaedadele suunatud toetus

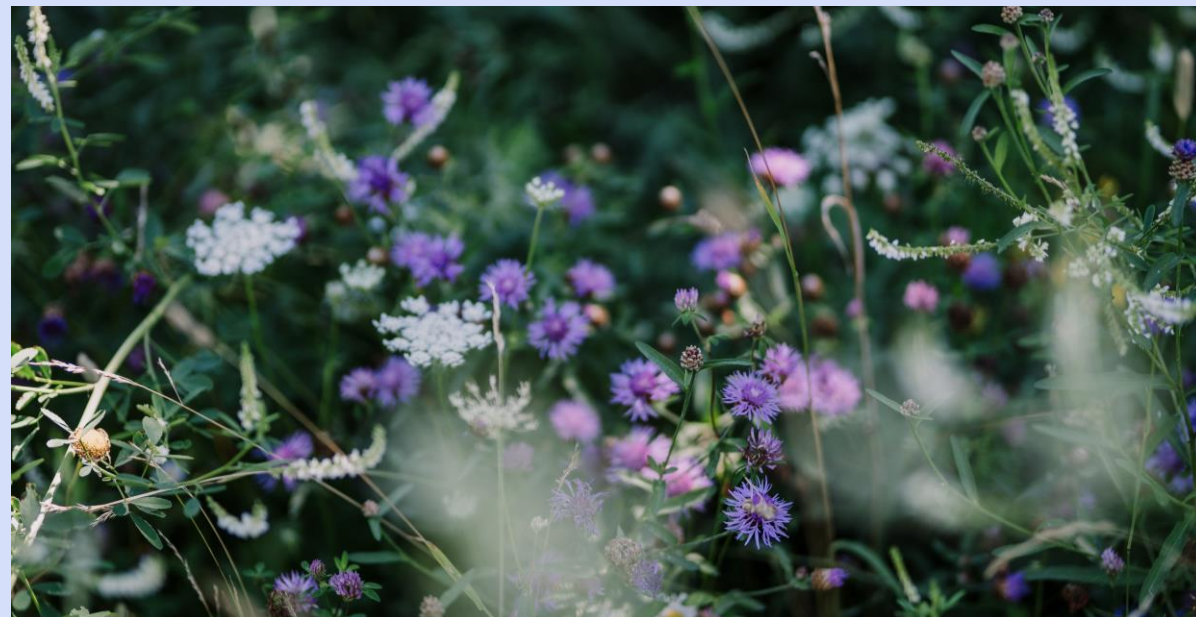

Miks just koduaiad ja korteriühistud?

- Moodustavad linna rohealadest üsna suure osa
- Puuduvad täpsemad andmed nende kvaliteedi ja elurikkuse seisundi kohta
- Oluline roll rohealade ühenduvuse parandamisel
- Aiandus ja just elurikkusele keskenduvad teemad on järjest aktuaalsemad
- Hea võimalus jõuda sõnumiga konkreetse grupini (aiapidajad, majaomanikud)

Elurikkust toetavad tegevused

- Veesilma või vihmapeenra rajamine
- Kodumaiste ja/või nektaririkaste taimede kasvatamine
- Kodumaiste niidutaimede külvamine
- Mesilasliiviku rajamine

Lilleniit. Foto: Mana Kaasik

Mesilasliivik toetuse saaja aias. Foto: Erakogu

Veesilmad

Elurikkust toetavad tegevused

- Pesakastide paigaldamine
- Põõsarinde suurendamine
- Aedade elustikusõbralikumaks muutmine
 - Läbipääsud siilidele
 - Elupaigad putukatele

Foto: Eesti Metsloomäühing

Foto: Hendrik Kuusk

Tartus on konnatiigi rajamiseks sama suur tung kui Rahamaa etenduse pileetile (10)

Tartu linnavalitsus toetab koduaedades elurikkuse tõstmist, pakkudes loodussõbralike tegevuste eest kuni 1000 eurot toetust.

Heli Raamets
heli.raamets@maakodu.ee

Tartus on palju rohelust ja aina enam pannakse rõhku ka elurikkusele.

FOTO: ARGO INGVER | DELFI MEEDIA

Aiandustoetused arvudes

- 2024. aastal sai toetust 12 aiaomanikku
 - Kandideeris 15, neist 3 korteriühistud
- 2025. aastal jagame nõu ja abi 25 aiale
 - Kandideeris 63, neist 5 korteriühistud

Mida me toetuse saajatele pakume?

- **Maastikuarhitekti poolt joonistatud skemaatilist aiaplaani**
 - Esimesel aiakülastusel kuulame ideid ja soove
 - Aitame aeda mõtestada ja luua tsoonid
- **Juhiseid rajamiseks ja konsultatsioone läbi suve**
 - Jagame detailseid juhiseid valitud lahenduste rajamiseks
 - Soovitusi, kust midagi soetada
 - Nõuandeid edasiseks hoolduseks ja jätkutegevusteks
- **Rahalist toetust lahenduste elluviimiseks**

Aiaomanike motivatsioon

- Oleme toetuse raames kahe aasta vältel külastanud peaaegu 50 eraaeda Tartus
- Taotlejate ühiseid jooni:
 - Huvi looduse vastu
 - Eriti rõhutatakse tolmeldajaid
 - Soov saada nõu aia kujundamise osas
 - Pakkuda lastele mitmekesisemat keskkonda
 - Soov näha aias rohkemat kui muru
- Kiitus linnavalitsuselt
 - Elurikaste aedade kaardikiht

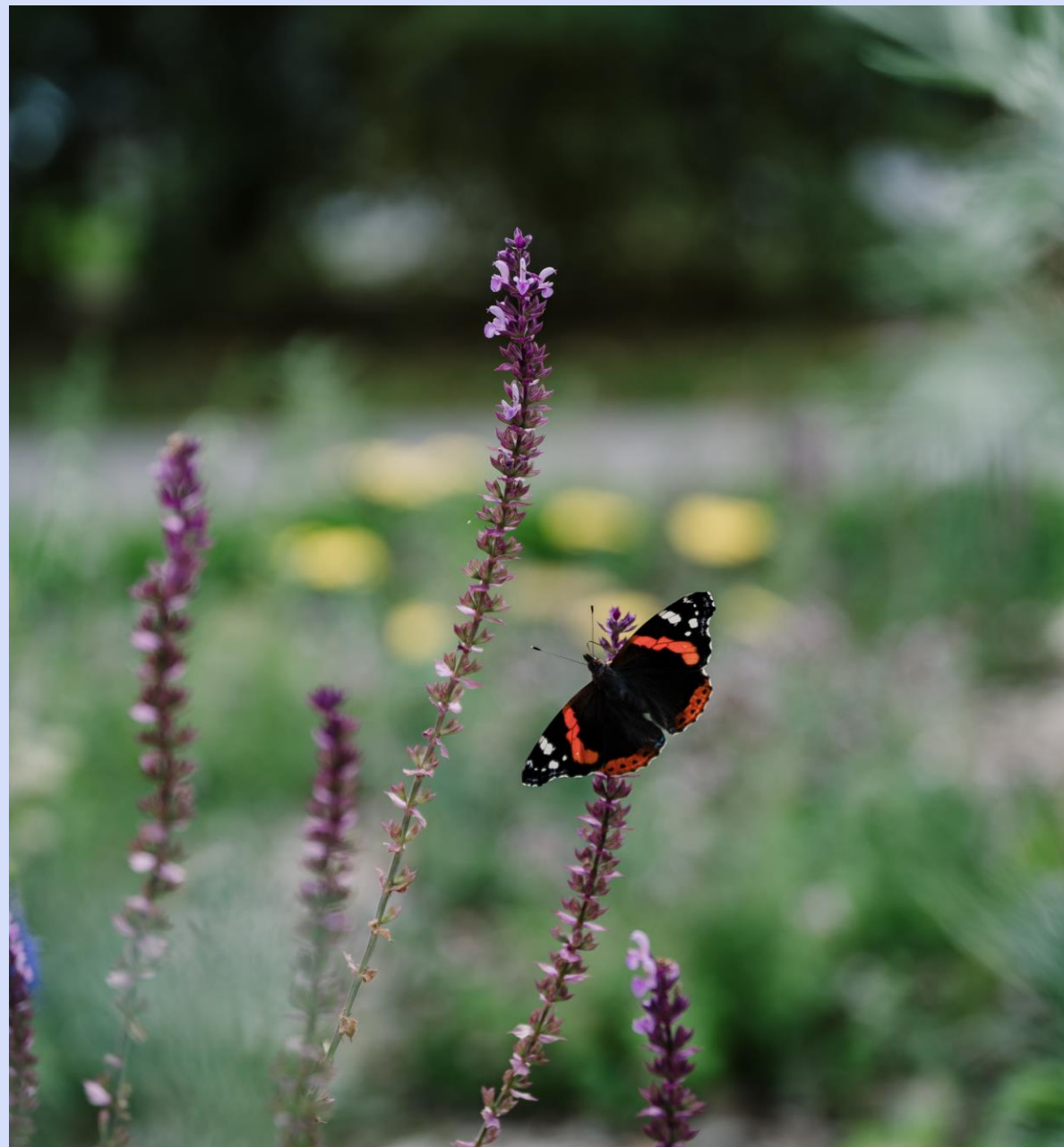

Foto: Mana Kaasik

Toetuse saajate tagasiside

- Suurim väärtus on professionaalne nõu ehk maastikuarhitekti konsultatsioonid
- Ideid on palju, aga on vaja tõuget ja tuge
- Hea meel, kui keegi mõtleb ja tegutseb samamoodi
 - Elurikka aia kogukond
- Meeldib, kui linn näitab oma tegevustega eeskuju ning suunab
- "Tänu toetusele sain endale uue hobi – elurikkust toetav aiandus"

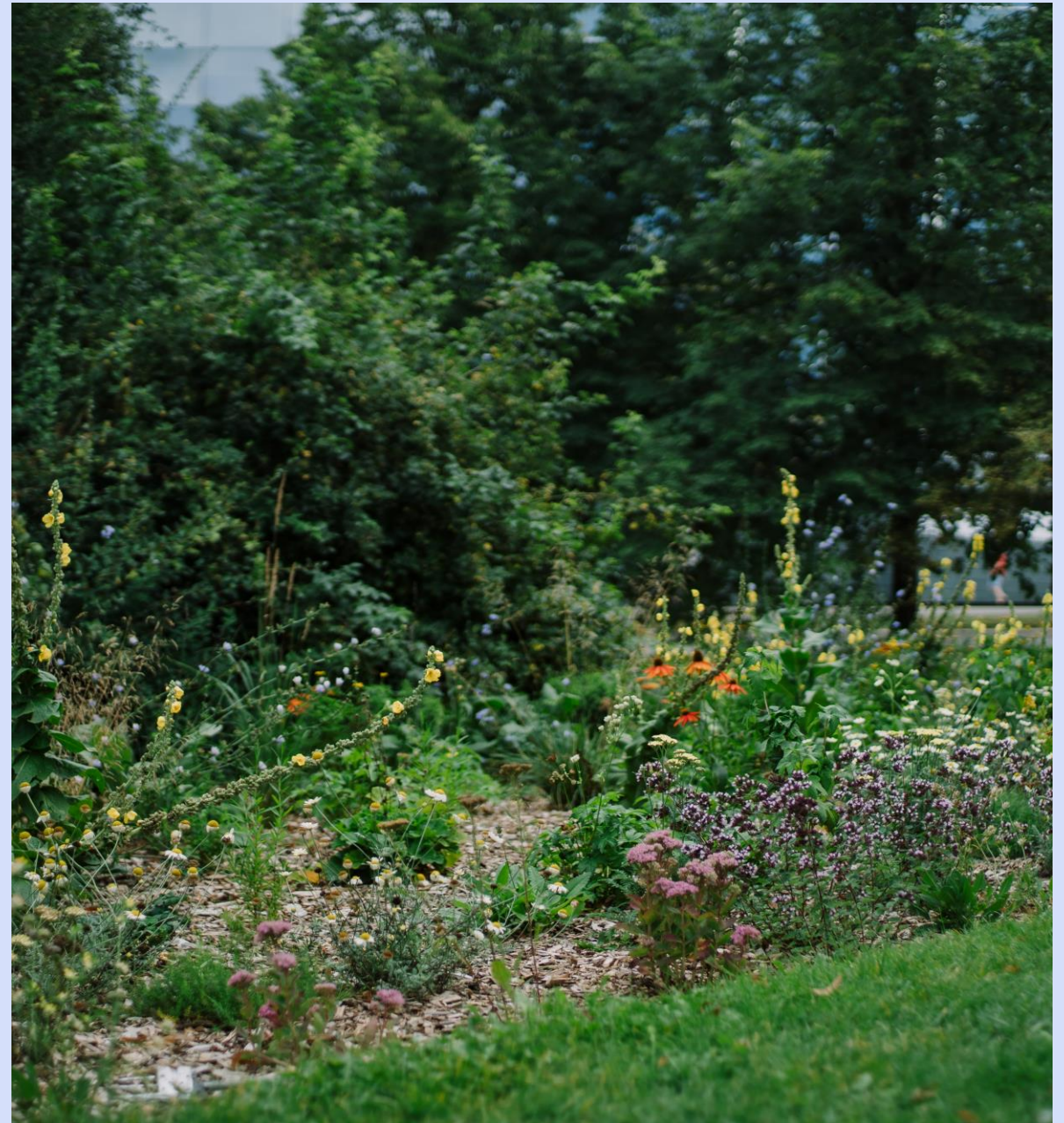

Foto: Mana Kaasik

Aitäh!

Mirjam Vösaste
Linnalooduse koordinaator
Tartu Linnavalitsus

TARTU

15.05.2025

